

شرح أصول السنة

Uitleg

✽ van de fundamenten van de ✽
Soennah

~ Imaam Ahmad ibn Hanbal ~

(Deel 3 : *Status van de Soennah, qiyaas en de verplichting tot Ittiba'* (het navolgen))

Door : Shaykh Rabee ibn Haadie al-Madkhalie

Vertaling : Abu Hudayfa Musa ibn Yusuf

Selefienederland

Januari 2010

﴿ Al Mâtn ﴾ (de tekst)

و السنة عندنا آثار رسول الله صلى الله عليه و سلم
و السنة تفسر القرآن و هي دلائل القرآن
و ليس في السنة قياس و لا تخرج لها الامثال
و لا تدرك بالعقول و لا الأهواء
إنما هو الإتباع و ترك الموى

En de Soennah bij ons zijn de aathaar (overleveringen) van de Boodschapper van Allaah
sallallaahoe 'alayhie wa sallam
en de Soennah legt de Qoer'aan uit, en het is als een gids voor de Qoer'aan
En er is in de Soennah geen qiyaas (analogie) en niet het geven van gelijkenissen en voorbeelden
En niet het realiseren ervan met het verstand of al-ahwaa (de begeerten)
Het is slechts al-Ittibaa' (navolgen) en het laten van al-Hawaa (de begeerte)

﴿ De Sharh ﴾
(de Uitleg)

و السنة محمدنا آذار رسول الله صلى الله عليه و سلم
و السنة تفسر القرآن و هي دلائل القرآن

” En de Soennah bij ons zijn de aathaar (overleveringen) van de Boodschapper van Allaah
sallallaahoe ‘alayhie wa sallam
en de Soennah legt de Qoer’aan uit, en het is als een gids voor de Qoer’aan”

Hij zegt (Imaam Ahmad) : “En de Soennah bij ons zijn de aathaar van de Boodschapper van Allaah
sallallaahoe ‘alayhie wa sallam” hiermee wordt bedoeld zijn uitspraken, zijn daden en zijn
stilzwijgende goedkeuringen. Wij hebben met ons het Boek en wij hebben met ons de Soennah, en de
Soennah zijn de aathaar (overleveringen) van de Boodschapper van Allaah *sallallaahoe ‘alayhie wa
sallam* en dat is datgene wat Allaah ons heeft bevolen om te volgen en om aan vast te houden.

Zijn uitspraak “en de Soennah legt de Qoer’aan uit en het is als een gids voor de Qoer’aan”
verduidelijkt de positie van de Soennah en zijn verbondenheid met de Qoer’aan. Dus de Soennah
verduidelijkt de Qoer’aan :

﴿ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ ﴾

{ En wij deden aan jou de Dhikr neerdalen om aan de mensen duidelijk te maken
wat aan hen neergezonden is }

(an-Nahl 16:44)

﴿ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ ﴾

{ En indien jullie over iets van meningverschillen,
refereer het dan terug naar Allaah en Zijn boodschapper }

(al-Nisaa 4:59)

En het refereren naar Allaah is het refereren naar het Boek van Allaah, en het refereren naar de Boodschapper van Allaah is het refereren naar hem tijdens zijn leven en naar zijn *Soennah* na zijn overlijden - '*alayhie as-salaatoe wa salaam* - , dát is de referentie van de mensen en hun bron om naar terug te keren. De *Soennah* en de *Qoer'aan* zijn gelijk aan elkaar op dit punt. Het is (de *Soennah*), als het gaat om bewijsvoering in de onderwerpen van '*aqaa'ied* (geloofsleer) en *al-ahkaam* (regelgevingen) en *al-halaal* en *al-haraam* en alle zaken van de Dien, een referentiebron net zoals de *Qoer'aan*. En daarom waren de *Selef* gewoon om wanneer er tot hen een vraag kwam over '*aqiedah* of iets anders dan dat, om te antwoorden met hetgeen zij wisten van een *Qoer'aanische* of *Profetische* tekst, er is geen onderscheid hiertussen.

En een voorbeeld hiervan zal gegeven worden (in latere lessen) vanuit het standpunt van '*Oemar* en het standpunt van *Aboe Bakr* en het standpunt van '*Ibn 'Oemar* en anderen dan hen van de *Sahaabah* (metgezellen).

وهي دلائل القرآن

“het is als een gids voor de *Qoer'aan*”

Het verduidelijkt zijn algemeenheden, het omschrijft en definieert wat alomvattend is, en het verheldert zijn meerduidigheden, en het beperkt wat absoluut is, en het specificceert wat algemeen is. En het legt aan ons het gebed uit, zijn tijden, zijn aantallen, zijn specificeringen, wat we erin moeten reciteren, wat we moeten zeggen in de *roekoe'* (buiging), wat we moeten zeggen in de *soedjoed* (nederknieling). Dit alles is (afkomstig) uit de *Soennah*. En Allaah zegt :

﴿ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ﴾

{ **En verricht het gebed en geeft de zakaat** }

(al-Baqarah 2:110)

En meer van dit (soort verzen), en de *Soennah* heeft het uitgelegd en gespecificeerd, het is de gids en verduidelijker en de uitlegger van de algemeenheden van de *Qoer'aan*. En de specificceerder van wat algemeen is en de beperker van wat absoluut is, het legt de *Qoer'aan* uit zoals de Imaam (Ahmad ibn Hanbal) zei en het is ook de gids van de *Qoer'aan* zoals hij zei - *rahiemahoellaah*.

و ليس في السنة قياس

“En er is in de Soennah geen qiyaas (analogie)....”

Hiermee wordt bedoelt; er is geen *qiyaas* (analogie) in de Dien van Allaah. Als de rivier van Allaah komt doet hij de rivier van rationaliteit teniet. Als er een *Nas* (tekst van de openbaring) is dan is er geen (ruimte voor) *qiyaas* (analogie), het wordt niet tegengegaan met het verstand en niet met een *qiyaas* (analogie), en niet met een opinie, en niet met wat dan ook, er blijft voor ons niets anders over dan *at-tasliem* (overgave).

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ

ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾

{ **Maar nee, bij uw Heer, zij zullen geen gelovigen zijn, voordat zij u (profeet) tot rechter maken over al hun geschillen en in hun hart geen aarzeling vinden aangaande hetgeen gij oordeelt en zij zich geheel en al onderwerpen. }**

[an-Nisaa 4:65]

En sommige gaan tot in het extreme met analogie tot zo een gradatie dat zij de *Noesoets* (de teksten van de openbaring) ermee verwerpen, en zij zeggen; “**deze Nas (tekst van de openbaring) gaat de fundamenten tegen**”, “**deze Nas is in tegenstrijd met de analogie**”. Zij zijn te ver gegaan in *al-qiyaas* (de analogie) !!

En Imaam Ahmad doelt op een verwerping van deze personen (en hun extremisme in analogie), en anders (m.a.w. in een situatie van het werkelijk ontbreken van een *Nas*) gaat men als eerste naar analogie¹, maar zoals men zegt :

“zoals het kadaver men wendt zich er enkel naar toe in een situatie van nood”

Shaykh oel-Islaam Ibn Taymiyyah – *rahiemahoellaah* – heeft zelfs gezegd in zijn boek genaamd “*al-Woesoel ilaa Bayaan anna Oesoel ad-Dien wa Foeroe’ahoe qad Bayyanahaa ar-Rasoel*”, hij zegt;

¹ M.a.w. in een situatie als er werkelijk geen *Nas* (geopenbaarde tekst) aanwezig is voor een bepaald vraagstuk dan is de eerste optie dat men *qiyaas* (analogie) verricht met een bestaande *Nas* die het meest vergelijkbaar is met de situatie.

“Met benadrukking, er is geen Idjmaa’ (consensus) behalve dat wij er een Nas (geopenbaarde tekst) voor aanwezig vinden”

Zo ook is er geen groep die een analogie trekt behalve dat er een *Nas* voor te vinden is in de betekenis van die analogie, maar de mensen die deze capaciteit van het tekstverklaren van de *Noesoos* (geopenbaarde teksten) beheersten zijn heengegaan, of het vergelijkend verklaren ervan, en weinigen zijn er die de *Noesoos* konden begrijpen en verklaren zoals Imaan Ahmad – *rahiemahoellaah* – of het vergelijkend verklaren ervan. En daarom vind je bij veel van geleerden correcte analogieën- *Allaah heeft hen geleid naar deze correcte analogieën* - , maar wanneer men uitgebreid de *Soennah* bestudeerd dan zal men ondervinden dat er een *Nas* (geopenbaarde tekst) aanwezig is van de *Shaari’* (Allaah de Wetgever). Want de Boodschapper heeft de *Oesoel* (fundamenten) en de *Foeroe’* (secundaire zaken) verduidelijkt, tot zoverre dat hij niets gelaten heeft hiervan.

﴿ مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ﴾

{ **Wij hebben niets uit het Boek weggelaten.** }

(al-An’aam 6:38)

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾

{ **En op deze Dag heb Ik jullie Religie voor jullie vervolmaakt en Mijn Gunst aan jullie volbracht en de Islam voor jullie gekozen als Religie.** }

[al-Maa’iedah 5:3]

En dus onze Dien is volmaakt en heeft geen tekortkomingen. En sommige mensen verrichtten *Idjtahaad* en maken analogieën en hun analogie is correct, overeenkomstig met de *Nas* (geopenbaarde tekst), overeenkomstig met de onderliggende rede (van de situatie of regelgeving in een tekst), maar in de betreffende kwestie is er een *Nas* die hem niet heeft bereikt, en als deze *Nas* hem zou hebben bereikt dan had hij deze gehanteerd in zijn bewijsvoering en de *qiyaas* gelaten. Vervolgens komen er mensen na hem, die de *Soennah* hebben bestudeerd vanuit de *Djawaami*² en de *Masaanied*³ en de *Ma’aadjim*⁴,

² **Voetnoot vertaler** : *Djawaami’* is meervoud van *Djaami’*, en het zijn die boeken van hadieth die elke benodigde tekst verzameld m.b.t. geloofsleer, regelgevingen, manier etc en wat te maken heeft met tafsier, geschiedenis, biografieën en beproevingen, eigenschappen van de Metgezellen etc. En voorbeelden hiervan zijn *Sahieh al-Boekhaarie* en *Djaami’ at-Tirmidhie*.

³ **Voetnoot vertaler** : *Masaanied* is meervoud van *Moesnad*, en het zijn die boeken van hadieth die de overleveringen arrangeren en rangschikken op alfabetische orde en op basis van de namen van de Metgezellen, en andere overleveraars. Een voorbeeld hiervan is de *Moesnad* van Imaam Ahmad

⁴ **Voetnoot vertaler** : *Ma’aadjim* is meervoud van *moe’djam*, en het zijn de boeken over de arabische taal, een voorbeeld hiervan is *lisaan al-’Arab* van Ibin Mandhoer

enzovoorts. En dan zie je dat zij – Ibn Taymiyyah bijvoorbeeld - een *Nas* vinden voor die *Idjmaa'* (consensus).

Zij (de geleerden) kwamen dus overeen, met een correcte consensus overeenkomstig met de *Noesoos* (geopenbaarde teksten) van de *Sharie'ah*, en als zij deze *Nas* hadden gekend, dan hadden zij deze gehanteerd in hun bewijsvoering. Maar deze *Noesoos* hadden hen niet bereikt en toen kwamen degenen die hen opvolgden, zoals Ibn Taymiyyah en anderen, met een benadrukking (van de *Idjmaa'* die eerder gevormd was door degenen vóór hen) en zij ondervonden dat er consensussen waren gevormd en (voor deze consensussen) waren er *Noesoos* aanwezig, bevestigd van de Boodschapper – *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* - , en dat er analogieën waren getrokken door de geleerden en deze analogieën waren correct maar er (bleken achteraf gewoon) *Noesoos* (geopenbaarde teksten) aanwezig te zijn van de Edele Profeet - *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* – waar zij geen weet van hadden.

Hoe dan ook, Imaam Ahmad was zeer streng in het verwerpen van *al-qiyaas*, en hij verwierp veel van de zaken waarover *Idjmaa'* geclaimd werd, en hij verwierp het als men zei; “over deze zaak is overeengekomen door het volk”. Hij zei dan; ‘Jij weet niet of er meningsverschil aanwezig is, zeg dus (beter) “Ik ken geen meningsverschil over die of die zaak” en zeg niet “de Oemmah is over die en die zaak overeengekomen”.

Het is veiliger om te zeggen; “Ik ken geen meningsverschil hierin” want het kan zo zijn dat er een meningsverschil is die jou niet heeft bereikt en die je niet tegen bent gekomen.

و لا تخرج لها الامثال

en niet het geven van gelijkenissen en voorbeelden

Als er tot jou een *Nas* (geopenbaarde tekst) komt geef je dan over hieraan :

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ
ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾

{ **Maar neen, bij uw Heer, zij zullen geen gelovigen zijn, voordat zij u (profeet) tot rechter maken over al hun geschillen en in hun hart geen aarzeling vinden aangaande hetgeen gij oordeelt en zij zich geheel en al onderwerpen.** }

[an-Nisaa 4:65]

wanneer er een *Nas* tot jou komt, authentiek bevestigd, *sahieh* of *hasan*, zeg dan niet; “Bij Allaah, bij Allaah er wordt bedoeld...”, en dan worden er (allerlei) vergelijkingen opgeworpen. Dit zei Aboe Hoerayrah – *radiya Allaahoe ‘anhoe* – zoals is overgeleverd in de *Moeqaddimah* van de Ibn Maadjah⁵, hij zei;

“degene die iets gegeten heeft wat in aanraking is geweest met vuur dient woedoe’ te verrichtten”

Deze *hadieth* leverde hij over in de kwestie van het bevel tot het verrichtten van *woedoe’* bij hetgeen wat in aanraking is geweest met vuur.

Toen zei een van de Metgezellen tegen hem “Heb je *al-hamiem* – m.a.w. heet water – gezien, kun je daarmee *woedoe’* verrichtten ?

Toen zei hij (Aboe Hoerayrah;

“Oh zoon van mijn broer, als er een *hadieth* tot jou komt van de Boodschapper van Allaah, werp dan geen gelijkenissen op”

M.a.w. geef jezelf over, dat is een *qaa’iedah* (stelregel) *baaraka Allaahoe fiekoem*.

و لا تدرك بالعقول و لا الأهواء

En niet het realiseren ervan met het verstand of *al-ahwaa* (de begeerten)

Hij bedoelt hiermee, men realiseert niet (de *Soennah*) gebaseerd op het verstand of *al-ahwaa* (de begeertes), het wordt gerealiseerd door de *Naql* (de Openbaring). **Wil jij de *Soennah* ?? Wil jij *al-Hoedaa* (de leiding) ?? Leer dan en studeer dan !** En als er een *Soennah* tot jou gekomen is probeer dan de *fiqh* (begrip) ervan te verkrijgen, gebruik dan jou verstand⁶ om de *fiqh* ervan te verkrijgen.

“ من يرد الله به خيرا يفقهه في الدين ”

“Voor wie Allaah het goede wenst, Hij geeft hem begrip van de Religie”⁷

---

⁵ Soenan ibn Maadjah, *hadieth* nr 22 en 485, Soenan at-Tirmidhie, *Kitaab at-Tahaarah*, *hadieth* nr 89 en Shaykh al-Albaanie verklaarde het *hasan*.

⁶ **Voetnoot vertaler** : m.a.w. het verstand is een *middel* om de correcte *fiqh* (begrip) te verkrijgen en niet het *doel* opzich, en niet de ultieme weegschaal voor wat goed of fout is, m.a.w. het verstand is niet de bepalende factor voor de juistheid der dingen, het is ondergeschikt aan wat duidelijk uit de Openbaring blijkt volgens het begrip van de Selef, ook al lijkt dit je verstand tegen te spreken, het probleem ligt dan bij de tekortkomingen van je verstand en niet bij de Openbaring, en je dient je dan over te geven aan wat uit de Openbaring volgt en het begrip wat de Selef ervan hebben. En niet je begeerte te volgen door met allerlei, door de eigen ratio gevormde, voorbeelden en verklaringen aan te komen, integendeel men dient zich over te geven en te volgen en de begeertes te laten !

⁷ Al-Boekhaarie, *kitaab al-‘Ilm*, *hadieth* nr 71, Moeslim, *kitaab az-Zakaat*, *hadieth* nr 1547

Maar zonder *Noesoos* (geopenbaarde teksten) en zonder *Soennah* ? En je wilt (vervolgens) spreken over de Dien van Allaah ? Dit is hetgeen wat valt onder het spreken over Allaah zonder kennis :

﴿ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَالْإِنَّمِ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴾

{ Zeg: "Mijn Heer heeft slechte daden, hetzij openlijk of in het geheim verboden en zonde en ongerechtvaardigde opstand; en dat gij datgene met Allaah vereenzelvt, waarvoor Hij u geen gezag heeft nedergezonden en dat gij van Allaah dingen zegt, die gij niet weet. }

[an-Nisaa 4:65]

Wat dus noodzakelijk is voor een moslim is *tawqief*⁸ in de 'aqaa'ied (geloofszaken) en de 'ibaadaat (aanbiddingszaken), en in *al-halaal* en *al-haraam*. En wat betreft de wereldse zaken, verricht daarin (je eigen) idjtihaad (inspanning).

“ أنتم أعلم بأمور دنياكم ”

“Jullie kennen jullie wereldse aangelegenheden het best”^{9 10}

De *asl* (basisregel) in de Religie is *at-Tahriem* (m.a.w. een verbod tot het aannemen van geloofspunten of handelingen van aanbidding) behalve wanneer er een toestemming is van de *Shaari'* (Allaah de

⁸ **Voetnoot vertaler :** met *tawqief* wordt bedoeld dat je stopt als het gaat om de zaken van de Religie, en dat je dus niet iets als geloof aanneemt of als aanbidding verricht behalve wanneer er hiervoor een bewijs is vanuit de *Qoer'aan* en de *Soennah*. Religieuze zaken zijn wat men noemt *tawqiefiyyah*, en berusten enkel op bewijzen vanuit de *Qoer'aan* en de *Soennah*, geen ene geloofsovertuiging wordt aangenomen en geen ene handeling van aanbidding wordt verricht behalve met een bewijs vanuit de *Qoer'aan* of een authentieke *hadieth*, dit i.t.t. de wereldse zaken, lees hierover meer in het volgende artikel : http://www.selefienerland.nl/site/index2.php?option=com_docman&task=doc_view&gid=86&Itemid=26

⁹ Moeslim, kitaab *al-fadaa'iel hadieth* nr 2363, *hadieth* van *Anas* – *radiya Allaahoe 'anhoe* - die zei dat de *Profeet* – *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* – een groep (van de metgezellen) passeerde die bezig waren met het bevruchten van pollen van de dadelboom (d.m.v. mannelijke en vrouwelijke zaden samen te voegen), en de *Profeet* – *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* – zei tegen hen “**Als jullie dat niet zouden doen, dan zou dat beter zijn**” en vervolgens haalden zij de onbevuchte pollen eruit. Later kwam de *Profeet* – *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* – weer voorbij en hij zei “**Wat is er aan de hand met jullie dadelbomen ?**” Zij zeiden; “**U zei dit en dit**” En toen zei hij; “**Jullie kennen jullie wereldse aangelegenheden het best**”.

¹⁰ **Voetnoot vertaler :** Deze *hadieth* wordt vaak misbruikt door de mensen van innovatie en begeertes, zij proberen deze *hadieth* aan te halen als bewijs dat de *Profeet* *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* niet altijd spreekt vanuit openbaring, en dat hij ook fouten kan maken, dit gebruiken zij dan als opstapje en als excuus om hiermee ook vele andere overleveringen weg te verklaren door te zeggen dat hij *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* soms ook spreekt vanuit zijn eigen opinie, hiermee openen zij een deur naar veel valsheid en kunnen zij overleveringen naast zich neer leggen wanneer het hen belieft. *Shaykh Aboe Ibraahiem ibn Soeltaan al-'Adnaanie* zegt over deze *hadieth* in zijn boek “*al-Qoetbiyyah hiya al-Fitnah faa'riefoehaa*” welke o.a. is aangeprezen door *Shaykh Saalih al-Fawzaan* – *hafiedhahoellaah* – op blz 38 en 39 : “**Wij aanbidden (Allaah) met al hetgeen van zijn uitspraken of zijn daden of zijn stilzwijgende goedkeuringen, behalve als een (specifiek) bewijs duidt op een uitzondering. En daarom toen de metgezellen zijn – sallallaahoe 'alayhie wa sallam – uitspraak hoorden ““Als jullie dat niet zouden doen, dan zou dat beter zijn”, zeiden zij niet tegen hem “Zei u deze woorden Oh Boodschapper van Allaah vanuit uw persoonlijke overweging of vanuit uw positie als Boodschapper zijnde ?”.** Integendeel, enkel bij het horen (van zijn uitspraak) lieten zij het bevruchten en zij gingen door hierin totdat de verduidelijking tot hen kwam en dat was de uitspraak van de Boodschapper – *sallallaahoe 'alayhie wa sallam* – “**Jullie kennen jullie wereldse aangelegenheden het beste**”.... en verderop zegt hij “**En de asl (basisregel/uitgangspunt) m.b.t. de uitspraken van de Boodschapper van Allaah – sallallaahoe 'alayhie wa sallam – en zijn daden en stilzwijgende goedkeuringen, is dat het wetgevend is, en er wordt niet van deze asl (dit uitgangspunt) afgeweken behalve met bewijs.**”

Wetgever). Dus wanneer je (gebaseerd) op je verstand bent ingegaan op de Religie van Allaah, dan heb je jouw *hawaa* (begeerte) gevolgd en heb je gesproken over Allaah zonder kennis, en dat behoort tot de grootste zondes. En in sommige gevallen bereikt het zelfs een niveau groter dan *ash-Shirk* (afgoderij), zoals Ibn al-Qayyim zei toen hij dit vers uitlegde zeggende;

“Het vers verloopt van laag naar hoog, en het ergste is het spreken over Allaah zonder kennis, heviger dan Shirk (afgoderij), want Shirk valt hieronder als ook andere zaken. En Shirk is niets anders dan de uitspraken van Ahl oel-Baatil (de mensen van valsheid) en Ahl oed-Dalaal (de mensen van dwaling).”

Pas dus op en wees gewaarschuwd ! Voor het spreken over de Religie van Allaah met *al-hawaa* (begeerte), en misleid door het verstand, en intelligentie en begrip, want *al-Fiqh* (het juiste religieuze begrip) van deze geopenbaarde teksten gaat enkel op de manier zoals de situatie was van de *Sahaaba* (metgezellen) en de *Taabi'ien* (opvolgers van de metgezellen) en zoals hier werd gezegd (door Imaam Ahmad);

إنما هو الإتيان و ترك الهوى

Het is slechts al-Ittibaa' (navolgen) en het laten van al-Hawaa (de begeerte)

M.a.w. niet het verstand laten bepalen over de religie van Allaah en niet de begeertes laten heersen, het is enkel *Ittibaa' wa Tark oel-Hawaa* – **Volgen en het laten van begeertes !**

﴿ **Einde deel 3** ﴾